| | |
|---|---|
| **TÒA ÁN NHÂN DÂN HUYỆN BẮC HÀ**<br>**TỈNH LÀO CAI** | **CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM**<br>**Độc lập - Tự do - Hạnh phúc** |

Bản án số: 18/2023/HS-ST
Ngày 29/8/2023

**NHÂN DANH**
**NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM**
**TÒA ÁN NHÂN DÂN HUYỆN BẮC HÀ, TỈNH LÀO CAI**

***Thành phần Hội đồng xét xử sơ thẩm gồm có:***

Thẩm phán - Chủ toạ phiên toà*:* Ông Trần Đình Tiến

Các Hội thẩm nhân dân: Ông Nguyễn Quang Hưng và Ông Vàng Văn Thủy

***Thư ký phiên tòa****:* Bà Phan Thị Bích Ngọc - Thư ký Tòa án nhân dân Huyện Bắc Hà, tỉnh Lào Cai.

***Đại diện Viện kiểm sát nhân dân Huyện Bắc Hà, tỉnh Lào Cai tham gia phiên tòa****:* Ông Hoàng Văn Lĩnh - Kiểm sát viên.

Ngày 29 tháng 8 năm 2023, tại trụ sở Tòa án nhân dân huyện Bắc Hà, tỉnh Lào Cai xét xử sơ thẩm công khai vụ án hình sự thụ lý số: 13/2023/TLST- HS, ngày 20 tháng 7 năm 2023 theo Quyết định đưa vụ án ra xét xử số 13/2023/QĐXXST-HS, ngày 15/8/2023 đối với bị cáo:

**Đặng Văn M**, sinh ngày 25 tháng 02 năm 1972 tại huyện B, tỉnh Lào Cai; nơi ĐKHKTT: Bản N, xã T, huyện B, tỉnh Lào Cai; nơi ở: Bản X, xã T, huyện B, tỉnh Lào Cai; nghề nghiệp: Lao động tự do; trình độ văn hóa: Lớp 0/12; dân tộc: Dao; giới tính: Nam; tôn giáo: Không; quốc tịch Việt Nam; con ông Đặng Q (đã chết) và bà Lý T2; vợ là Đặng C; bị cáo có 02 con, con lớn sinh năm 1990, con nhỏ sinh năm 1994; tiền án, tiền sự: Không;

Bị cáo bị bắt tạm giữ ngày 18/5/2023, đến ngày 20/5/2023 được áp dụng biện pháp ngăn chặn cấm đi khỏi nơi cư trú - Có mặt.

- Người bào chữa cho bị cáo:

1. Bà Đỗ O- Trợ giúp viên pháp lý - trung tâm trợ giúp pháp lý Nhà nước tỉnh Lào Cai - Có mặt.

2. Ông Trần M2– Luật sư - Văn phòng Luật sư Hùng M, Đoàn luật sư tỉnh Lào Cai - Có mặt.

**NỘI DUNG VỤ ÁN:**

Theo các tài liệu có trong hồ sơ vụ án và diễn biến tại phiên tòa, nội dung vụ án được tóm tắt như sau:

Hồi 06 giờ 40 phút, ngày 18/5/2023, tổ công tác Công an huyện Bắc Hà phối hợp với Đội 2 Phòng cảnh sát môi trường Công an tỉnh Lào Cai tuần tra kiểm soát tại khu vực chợ xã L thuộc thôn Đội 2, xã L huyện Bắc Hà, tỉnh Lào Cai phát hiện bị cáo M có dấu hiệu phạm tội. Tổ công tác tiến hành kiểm tra, M tự nguyện lấy trong ba lô để trên chiếc xe mô tô ra 03 bao tải cước màu trắng, bên trong mỗi bao tải đựng 01 cá thể rắn màu đen. M khai nhận trong đó có 01 cá thể rắn hổ mang chúa và 02 cá thể rắn hổ mang phì vừa mua được của người dân tại chợ L để mang về bán kiếm lợi nhuận. Tổ công tác đưa M về trụ sở Công an xã Llập biên bản bắt người phạm tội quả tang, niêm phong vật chứng theo quy định.

Cùng ngày cơ quan Cảnh sát điều tra Công an huyện Bắc Hà tiến hành khám xét khẩn cấp chỗ ở của M nhưng không phát hiện đồ vật, tài liệu có liên quan đến vụ án.

Quá trình điều tra bị cáo M khai khoảng 06 giờ 30 phút, ngày 18/5/2023 bị cáo điều khiển xe mô tô biển kiểm soát 24B2-349.60 đi chợ xã L, huyện Bắc Hà, tỉnh Lào Cai để mua thực phẩm cho gia đình. Khi tới khu vực chợ bị cáo thấy 03 người đàn ông, không rõ họ tên, địa chỉ đang bày bán 03 cá thể rắn đựng trong các bao tải cước màu trắng. Bị cáo đã mua các cá thể rắn để mang về bán lại kiếm lợi nhuận. Bị cáo mua 03 cá thể rắn trên với giá 2.050.000 đồng (*Hai triệu không trăm năm mươi nghìn đồng*). Cụ thể, 01 cá thể rắn màu đen, kích thước dài 1,50 mét, nặng 1,15kg với giá 400.000 đồng (*Bốn trăm nghìn đồng*); 01 cá thể rắn màu đen, kích thước dài 1,59 mét, nặng 1,65kg với giá 450.000 đồng (*Bốn trăm năm mươi nghìn đồng*) và 01 cá thể rắn màu đen, kích thước dài 2,67 mét, nặng 2,9kg với giá 1.200.000 đồng (*Một triệu hai trăm nghìn đồng*). Sau khi mua được bị cáo cho 03 cá thể rắn vào trong 01 chiếc ba lô rồi để trên chiếc xe mô tô chuẩn bị đi về thì bị Công an bắt giữ.

Tại bản Kết luận giám định số 738/STTNSV ngày 19/5/2023 của Viện sinh thái Tài nguyên và sinh vật - Viện hàn lâm khoa học và công nghệ Việt Nam kết luận:

- *Xác định tên loài động vật:*

+ 01 (một) cá thể động vật còn sống (được đánh số 1) là loài rắn hổ chúa có tên khoa học là *Ophiophagus Hannah*, lớp bò sát (Reptilia).

+ 02 (hai) cá thể động vật còn sống (được đánh số 2 và 3) là loài rắn hổ mang Trung Quốc có tên khoa học là *Naja atra,* lớp bò sát (Reptilia).

- *Xác định tình trạng bảo tồn theo quy định của pháp luật:* + Loài rắn hổ chúa có tên trong phụ lục I, Danh mục các loài nguy cấp, quý, hiếm được ưu tiên bảo vệ, ban hành kèm theo Nghị định 64/2019/NĐ-CP ngày 16/7/2019 của Chính phủ, có

tên trong Nhóm IB, Danh mục thực vật rừng, động vật rừng nguy cấp, quý, hiếm ban hành kèm theo Nghị định 84/2021/NĐ-CP ngày 22/9/2021 của Chính phủ.

+ Loài rắn hổ mang Trung Quốc có tên trong nhóm IIB, Danh mục thực vật rừng, động vật rừng nguy cấp, quý, hiếm ban hành kèm theo Nghị định 84/2021/NĐ-CP ngày 22/9/2021 của Chính phủ.

Tại bản kết luận định giá số 10/KL ngày 16/6/2023 của Hội đồng định giá tài sản trong tố tụng hình sự huyện Bắc Hà kết luận: 01 (một) cá thể rắn hổ mang Trung Quốc màu đen, dài 1,50 mét, nặng 1,15 kg thu giữ của bị cáo trị giá 460.000 đồng; 01 (một) cá thể rắn hổ mang Trung Quốc màu đen, dài 1,59m, nặng 1,65 kg thu giữ của bị cáo trị giá 660.000 đồng. Tổng trị giá là 1.120.000 đồng (Một triệu một trăm hai mươi nghìn đồng).

** Về vật chứng của vụ án:*

- 03 cá thể rắn Cơ quan cảnh sát điều tra Công an huyện Bắc Hà đã bàn giao cho Trung tâm cứu hộ, bảo tồn và phát triển sinh vật Hoàng Liên thuộc Vườn quốc gia Hoàng Liên tỉnh Lào Cai để cứu hộ, chăm sóc, phục vụ tái thả lại tự nhiên. Tại Công văn số 65/TTCH-BPĐV ngày 25/8/2023 của Trung tâm cứu hộ, bảo tồn và phát triển sinh vật Hoàng Liên thuộc Vườn quốc gia Hoàng Liên tỉnh Lào Cai thì hiện tại 03 cá thể rắn khỏe mạnh có thể tái thả về môi trường tự nhiên trong thời gian tới.

- Đối với 03 bao tải đựng rắn, ngày 19/5/2023 Trung tâm cứu hộ, bảo tồn và phát triển sinh vật Hoàng Liên nhận bàn giao 03 cá thể rắn và không hoàn lại.

- 01 ba lô màu đen – xanh, kích thước (50 x 45 x 20) cm chuyển đến Chi cục thi hành án dân sự huyện Bắc Hà để xử lý theo luật định.

** Về tài sản:*

- 01 xe mô tô biển số 24B2-349.60 cơ quan điều tra tạm giữ của bị cáo xác định không phải là vật chứng của vụ án đã trả lại chủ sở hữu theo quy định

Cáo trạng số 15/CT-VKS-BH ngày 18 tháng 7 năm 2023, Viện kiểm sát nhân dân huyện Bắc Hà, tỉnh Lào Cai truy tố bị cáo Đặng Văn M về tội "vi phạm quy định về bảo vệ động vật nguy cấp, quý, hiếm" theo điểm a khoản 1 Điều 244 Bộ luật hình sự.

Tại phiên tòa Kiểm sát viên sau khi đánh giá tính chất mức độ nguy hiểm hành vi phạm tội của bị cáo và các tình tiết tăng nặng, giảm nhẹ trách nhiệm hình sự, đại diện Viện kiểm sát giữ nguyên quan điểm truy tố bị cáo theo cáo trạng đã viện dẫn ở trên và đề nghị Hội đồng xét xử:

Áp dụng điểm a khoản 1 Điều 244; điểm h, s khoản 1 và khoản 2 Điều 51; Điều 65 Bộ luật hình sự, xử phạt bị cáo Đặng Văn M từ 16 đến 20 tháng tù nhưng

cho hưởng án treo. thời gian thử thách từ 32 đến 40 tháng; Không áp dụng hình phạt bổ sung đối với bị cáo.

Về vật chứng: Áp dụng khoản 1 Điều 47 Bộ luật hình sự; khoản 2 Điều 106 Bộ luật tố tụng hình sự. Tịch thu tiêu hủy - 01 ba lô màu đen – xanh, kích thước (50 x 45 x 20) cm. Giao Trung tâm cứu hộ, bảo tồn và phát triển sinh vật Hoàng Liên thuộc Vườn quốc gia Hoàng Liên tỉnh Lào Cai tái thả lại tự nhiên đối với các cá thể rắn sau:

+ 01 (một) cá thể động vật còn sống là loài rắn hổ chúa có tên khoa học là *Ophiophagus Hannah*, lớp bò sát (Reptilia).

+ 02 (hai) cá thể động vật còn sống là loài rắn hổ mang Trung Quốc có tên khoa học là *Naja atra,* lớp bò sát (Reptilia).

**Về án phí:** Áp dụng Điều 12 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH quy định về án phí lệ phí Tòa án, mễn án phí cho bị cáo**.**

Người bào chữa bà Đỗ O và ông Trần M2 đề nghị Hội đồng xét xử áp dụng khoản 1 Điều 244; điểm h, s khoản 1 và khoản 2 Điều 51; Điều 56 Bộ luật hình sự, xử phạt bị cáo 12 tháng tù nhưng cho hưởng án treo.

Trước khi Hội đồng xét xử vào phòng nghị án, bị cáo đề nghị Hội đồng xét xử giảm nhẹ một phần hình phạt và cho bị cáo được hưởng án treo.

## NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Trên cơ sở nội dung vụ án, căn cứ vào các tài liệu có trong hồ sơ vụ án đã được tranh tụng tại phiên tòa, Hội đồng xét xử nhận định như sau:

**[1] Về hành vi, quyết định tố tụng trong quá trình điều tra truy tố**: Hành vi, quyết định tố tụng của cơ quan điều tra Công an huyện Bắc Hà, Điều tra viên; Viện kiểm sát nhân dân huyện Bắc Hà, Kiểm sát viên trong quá trình điều tra, truy tố đã thực hiện đúng về thẩm quyền, trình tự, thủ tục theo quy định của Bộ luật Tố tụng hình sự. Quá trình điều tra và tại phiên tòa bị cáo không có ý kiến hoặc khiếu nại về hành vi, quyết định của cơ quan tiến hành tố tụng, người tiến hành tố tụng. Do đó các hành vi, quyết định tố tụng của cơ quan tiến hành tố tụng, người tiến hành tố tụng đã thực hiện đều hợp pháp.

**[2] Về hành vi phạm tội của bị cáo**: Sáng ngày 18/5/2023 bị cáo điều khiển xe mô tô biển kiểm soát 24B2-349.60 đi chợ xã L, huyện Bắc Hà, tỉnh Lào Cai để mua thực phẩm cho gia đình. Khi tới khu vực chợ bị cáo thấy 03 người đàn ông, không rõ họ tên, địa chỉ đang bày bán 03 cá thể rắn đựng trong các bao tải cước màu trắng. Bị cáo đã mua các cá thể rắn để mang về bán lại kiếm lợi nhuận. Sau khi mua được bị cáo cho 03 cá thể rắn vào trong 01 chiếc ba lô rồi để trên chiếc xe mô tô chuẩn bị đi về thì bị Công an bắt giữ.

Theo kết luận giám định của Viện sinh thái Tài nguyên và sinh vật - Viện hàn lâm khoa học và công nghệ Việt Nam thì: Trong 03 cá thể rắn thu giữ của bị cáo gửi đi giám định có 01 (một) cá thể là loài rắn hổ chúa có tên khoa học là *Ophiophagus Hannah*, lớp bò sát (Reptilia, loài rắn hổ chúa có tên trong phụ lục I, Danh mục các loài nguy cấp, quý, hiếm được ưu tiên bảo vệ, ban hành kèm theo Nghị định 64/2019/NĐ-CP ngày 16/7/2019 của Chính phủ, có tên trong Nhóm IB, Danh mục thực vật rừng, động vật rừng nguy cấp, quý, hiếm ban hành kèm theo Nghị định 84/2021/NĐ-CP ngày 22/9/2021 của Chính phủ. Như vậy bị cáo đã phạm tội vi phạm quy định về bảo vệ động vật nguy cấp, quý, hiếm theo điểm a khoản 1 Điều 244 Bộ luật hình sự.

**[3] Ý thức chấp hành pháp luật, tình tiết tăng nặng và giảm nhẹ trách nhiệm hình sự của bị cáo**: Bị cáo là người có năng lực trách nhiệm hình sự, nhưng do hám lợi nhuận nên bị cáo đã thực hiện hành vi phạm tội. Hành vi của bị cáo đã xâm phạm đến chế độ quản lý của nhà nước về bảo vệ động vật nguy cấp, quý, hiếm xâm phạm nghiêm trọng đến môi trường sinh thái, gây ra hậu quả nghiêm trọng khác cho đời sống xã hội, vì vậy cần phải xử phạt bị cáo một mức án nghiêm khắc để giáo dục riêng và phòng ngừa chung. Song xét thấy quá trình điều tra và tại phiên tòa bị cáo thành khẩn khai báo, phạm tội nhưng chưa gây thiệt hại, con bị cáo là Đặng V được Bí thư Ban chấp hành Trung ương đoàn thanh niên cộng sản Hồ Chí M tặng Bằng khen, bị cáo là người dân tộc thiểu số không có trình độ văn hóa lại sống ở vùng đặc biệt khó khăn ít nhiều cũng ảnh hưởng đến nhận thức về pháp luật, đây là những tình tiết giảm nhẹ trách nhiệm hình sự quy định tại điểm h, s khoản 1 và khoản 2 Điều 51 Bộ luật hình sự. Bị cáo có nhân thân tốt, lý lịch rõ ràng, không có tiền án, tiền sự. Trước khi phạm tội bị cáo luôn chấp hành tốt đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước và các quy định tại địa phương, nên không cần thiết phải cách ly ra khỏi đời sống xã hội, cho bị cáo được hưởng án treo, cũng đảm bảo giáo dục bị cáo trở thành công dân có ích cho xã hội.

Tại phiên tòa Kiểm sát viên đề nghị xử phạt bị cáo từ 16 đến 18 tháng tù nhưng cho hưởng án treo, người bào chữa đề nghị xử phạt bị cáo 12 tháng tù nhưng cho hưởng án treo. Xét thấy, mức án Viện kiểm sát và người bào chữa đề nghị là chưa đánh giá đúng tính chất mức độ nguy hiểm của hành vi phạm tội của bị cáo cho xã hội nên Hội đồng xét xử không chấp nhận.

**[4] Về hình phạt bổ sung:** Bị cáo có tài sản nhưng giá trị không lớn vì thế không áp dụng hình phạt bổ sung là hình phạt tiền đối với bị cáo.

**[5] Về vật chứng:**

- 03 cá thể rắn thu giữ của bị cáo xét thấy cần giao cho Trung tâm cứu hộ, bảo tồn và phát triển sinh vật Hoàng Liên thuộc Vườn quốc gia Hoàng Liên tỉnh Lào Cai tái thả lại tự nhiên theo quy định.

- Đối với 03 bao tải đựng rắn Trung tâm cứu hộ, bảo tồn và phát triển sinh vật Hoàng Liên nhận bàn giao 03 cá thể rắn không hoàn lại vì thế Hội đồng xét xử không đề cập giải quyết.

- 01 ba lô màu đen – xanh, kích thước (50 x 45 x 20) cm đã cũ không có giá trị sử dụng cần tịch thu tiêu hủy.

**[6] Về tài sản:**

- 01 xe mô tô biển số 24B2-349.60 là tài sản chung của gia đình bị cáo, ngày 18/5/2023 bị cáo sử dụng đi chợ mua thực phẩm cho gia đình, sau khi mua được 03 cá thể rắn bị cáo vừa để lên xe mô tô, chưa kịp đi về thì bị bắt giữ, cơ quan điều tra xác định xe không phải là công cụ, phương tiện thực hiện hành vi phạm tội nên đã trả lại cho chủ sở hữu. Xét thấy cơ quan điều tra trả lại chủ sở hữu là phù hợp nên Hội đồng xét xử không đề cập giải quyết.

*Đối với 02 cá thể rắn hổ mang Trung Quốc có tên trong nhóm IIB, Danh mục thực vật rừng, động vật rừng nguy cấp, qúy hiếm ban hành kem theo Nghị định 84/2021/NĐ-CP ngày 22/9/2021 của Chính phủ. Tổng giá trị của 02 cá thể rắn này là 1.120.000 đồng (Một triệu một trăm hai mươi nghìn đồng) không đủ yếu tố cấu thành tội "Vi phạm quy định về bảo vệ động vật hoang dã" theo Điều 234 Bộ luật hình sự. Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an huyện Bắc Hà đã xử phạt vi phạm hành chính đối với bị cáo số tiền 3.000.000 đồng (Ba triệu đồng) là phù hợp quy định của pháp luật.

**[7] Về án phí**: Bị cáo là người dân tộc thiểu số sống ở vùng đặc biệt khó khăn nên miễn án phí cho bị cáo là phù hợp.

*Vì các lẽ trên,*

**QUYẾT ĐỊNH:**

**1. Về tội danh**: Tuyên bố bị cáo Đặng Văn M phạm tội "Vi phạm quy định về bảo vệ động vật nguy cấp, quý, hiếm".

**2. Về hình phạt**: Áp dụng điểm a khoản 1 Điều 244; điểm h, s khoản 1 và khoản 2 Điều 51; khoản 1, 2, 5 Điều 65 Bộ luật hình sự, xử phạt bị cáo Đặng Văn M 01 (một) năm 02 (hai) tháng tù nhưng cho hưởng án treo, thời gian thử thách 02 (hai) năm 04 (bốn) tháng tính từ ngày tuyên án. Giao Đặng Văn M cho Ủy ban nhân dân xã T, huyện B, tỉnh Lào Cai giám sát, giáo dục trong thời gian thử thách. Trường hợp Đặng Văn M thay đổi nơi cư trú thì thực hiện theo quy định tại Điều 92 của Luật thi hành án hình sự. Trong thời gian thử thách, người được hưởng án treo cố ý vi phạm nghĩa vụ 02 lần trở lên thì Tòa án có thể quyết định buộc người được hưởng án treo phải chấp hành hình phạt tù của bản án đã cho hưởng án treo.

**3. Về vật chứng:** Áp dụng Điều 47 Bộ luật hình sự; khoản 2 Điều 106 Bộ luật tố tụng hình sự:

- Tịch thu tiêu hủy 01 ba lô màu đen – xanh, kích thước (50 x 45 x 20) cm, tình trạng cũ đã qua sử dụng.

- Giao Trung tâm cứu hộ, bảo tồn và phát triển sinh vật Hoàng Liên thuộc Vườn quốc gia Hoàng Liên tỉnh Lào Cai tái thả lại tự nhiên theo quy định đối với các cá thể rắn sau:

+ 01 (một) cá thể động vật còn sống là loài rắn hổ chúa có tên khoa học là *Ophiophagus Hannah*, lớp bò sát (Reptilia).

+ 02 (hai) cá thể động vật còn sống là loài rắn hổ mang Trung Quốc có tên khoa học là *Naja atra,* lớp bò sát (Reptilia).

**4 Về án phí**: Áp dụng điểm đ khoản 1 Điều 12 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH quy định về án phí lệ phí Tòa án miễn án phí cho bị cáo.

Án xử sơ thẩm công khai bị cáo có quyền kháng cáo bản án trong thời hạn 15 ngày kể từ ngày tuyên án.

***Nơi nhận:***
- TAND tỉnh Lào Cai (01);
- VKSND tỉnh Lào Cai (01);
- VKSND huyện Bắc Hà (01);
- CA huyện Bắc Hà (1);
- Sở tư pháp (01);
- Bị cáo (01); THADS huyện Bắc Hà (01);
- Lưu: HS (1); THAHS (01),

**TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ SƠ THẨM**
**THẨM PHÁN – CHỦ TỌA PHIÊN TÒA**

**Trần Đình Tiến**